

ŠTIRI GEZIKOV
PA TRINAJST
LEJT?
str. 3

NAJ LÜSTVO
SPOZNA
BIBLIJO
str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 29. julija 1993 • Leto III, št. 15

SPREJET MANJŠINSKI ZAKON

Madžarska skupščina je pred poletnimi počitnicami sprejela še nekaj pomembnih zakonov, med njimi tudi zakon o pravicah narodnih in etničnih manjšin na Madžarskem. Zakon, ki smo ga čakali precej časa, so zdaj sprejeli - vsaj tako se je zdelo opazovalcu - kar po hitrem postopku. Za njega je glasovalo kar 96 %-ov poslancev. V madžarski skupščini menda še ni bilo zakona, ki bi ga le-ta sprejela s takšno večino glasov.

Pobuda o zakonu se je rodila že l. 1988. Leta 1990 je pravosodno ministrstvo pripravilo osnutek po vladnem naročilu. Od takrat smo dobili ničkoliko osnutkov.

Še leta '90 se je ustanovila ti. Narodnostna okrogla miza, ki je bila sestavljena iz zastopnikov vseh manjšin.

S pomočjo manjšinskih strokovnjakov je pripravila svoj osnutek tudi Okrogla miza. Ker pa je bilo med njenim in vladnim osnutkom precej vsebinskih razlik, je prišlo do usklajevanja.

Narodnostna okrogla miza je bila nezadovoljna z vladnim osnutkom predvsem na štirih področjih.

SLOVENSKE MAŠE BODO

Na povabilo dr. Franca Krambergerja, mariborskega škofa, se je 6.7.1993 v Mariboru mudila delegacija Košičevega sklada, ki jo je vodil predsednik kuratorija Janez Lombergar. Člani delegacije so seznanili gospoda škofa s stanjem v Porabju, s posebnim ozirom na položaj slovenščine v porabskih cerkvah. Škof Kramberger je potrdil informacijo, da bo kmalu vsako nedeljo tudi slovenska maša na Gornjem Seniku, maševal pa bo slovenski duhovnik iz Prekmurja. Na željo porabskih Slovencev se lahko v slovenščini opravljajo tudi ostali obredi, kot so krst, poroka, pogreb itd. Člani delegacije so poudarili, da je treba omogočiti slovensko mašo tudi v ostalih vaseh Porabja, saj tudi v teh krajih živijo Slovenci, in to v večini. Strinjali smo se, da morajo maša in drugi obredi potekati v porabskem narečju.

O reševanju omenjene problematike je treba razmišljati dolgoročno. Prav zaradi tega bo Mariborska škofija spre-

jela na šolanje porabskega dijaka, ki bo po končani Teološki fakulteti opravljal duhovniško delo v Porabju. Pri verouku pa bi lahko pomagali kateheti iz Porabja, izšolani v Murski Soboti. Mariborska škofija je pripravljena pomagati tudi pri objavljanju slovenskih molitvenikov in katekizmov.

Glede na to, da je celo vprašanje večplastno in je slovenska beseda iz porabskih slovenskih cerkva popolnoma izrinjena, je Košičev sklad izrazil močno zaskrbljenost in predlagal srečanje vseh, ki bi lahko prispevali k reševanju le-tega.

Člani delegacije so gospoda škofa seznanili s pripravami na simpozij Košič in njegov čas, ki bo 23. oktobra v Števanovcih in na katerem bodo sodelovali številni poznavalci Košičevega dela, tako tudi dohovniki iz Prekmurja.

Marija Bajzek-Lukač
sekretarka sklada

Prvo tako področje je bilo zastopstvo manjšin v zakonotvornih telesih, predvsem v državni skupščini. Druga sporna točka je bila kulturna avtonomija manjšin, tretja finančne garancije. Največ debat je bilo okrog ti. narodnostnih samoupravnih organov. Osnutek je namreč predvideval ustanovitev le-teh v vseh tistih krajih, kjer je manjšinskega več kot 20 %-ov prebivalstva. Ni pa bilo jasno razčiščeno, kakšne pristojnosti bodo imeli manjšinski samoupravni organi in ali bodo podrejeni krajevnim samoupravam ali ne.

Težko je trenutno povedati, do kakšnih sprememb je prišlo v osnutku, kajti sprejeti zakon še ni bil objavljen. Nekaj očitkov je pa že vseeno bilo. Predstavniki manjšinske Okrogle mize so - ob tem, da so poudarili, kako važno je, da so zakon sprejeli - povedali tudi to, da zakon pri določenih stvareh ne upošteva interesov manjšin.

Zunanji minister R Madžarske je na mednarodni tiskovni konferenci povedal, da je zakon zelo napreden in sestavljen po evropskem merilu. Zakon naj bi začel veljati po volitvah v lokalne samouprave.

O ZAKONU O PRAVICAH NACIONALNIH IN ETNIČNIH MANJŠIN,

sprejetem 7. julija 1993

Vlada Republike Madžarske pozdravlja in ocenjuje za pomembni dogodek, da je Parlament 7. julija 1993 skoraj soglasno sprejel Zakon o pravicah nacionalnih in etničnih manjšin.

Vlada Republike Madžarske se je v pripravljalnem obdobju v svojih izjavah zavzemala za takšno zakonsko ureditev pravic nacionalnih in etničnih manjšin, ki temelji na evropskih merilih in je povzemala vseobsežna načela, ki lahko čim širše zagotovijo svoboden razvoj nacionalnih in etničnih manjšin.

Vlada je prepričana, da je k uspešni zakonodaji veliko prispevalo dejstvo,

da so manjšine kot državotvorni dejavniki prek svojih predstavnikov v pripravljalnem procesu sodelovale kot enakovredni pogajalski partnerji. Rezultat težnje političnih sil k sporazumu je zakon, ki temelji na širokem konsenzu in ki omogoča nove možnosti, okvire, pravice pripadnikom manjšin in njihovim skupnostim.

Samouprave, kulturna avtonomija, priznavanje manjšinskih pravic kot kolektivnih pravic in zagotavljanje svobodne izbire identitete so tehtni elementi zakona, ki so tudi v mednarodni praksi brez primera in ki kažejo naprej. Vlada Republike Madžarske z nadaljnjimi koraki

podpira izboljšanje položaja nacionalnih in etničnih manjšin. Tako želi čim prej ukrepati, da jim zagotovi samostojno zastopstvo v parlamentu, ustanovitev ustanove varuha pravic nacionalnih in etničnih manjšin v parlamentu ter razvoj možnosti manjšinskega šolstva in kulture. Uvajanje strukture manjšinske samouprave bo zagotovilo pospešeno zaščito posebnih interesov in učinkovito zastopstvo letih, tako na lokalni kot državni ravni. Kulturna in prosvetna samouprava bo manjšinam omogočila, da obdržijo in izoblikujejo lastne ustanove.

Treba je poudariti, da

zakon ne bo mogel nadomestiti aktivnosti manjšin, hkrati pa je primeren za to, da se negativne posledice, ki izhajajo iz manjšinske biti, odpravijo, da pri manjšinah spodbuja ohranitev materinščine, razvoj kulture in okrepi njihovo samobitnost. Zakon bo lahko dobro sredstvo za zagotovitev obstanka manjšin kot skupnosti.

Zakon, ki zagotavlja popolnejšo uveljavitev pravic nacionalnih in etničnih manjšin, želi služiti predvsem dobrobiti državljanom, pripadnikom manjšin in njihovim skupnostim v Republiki Madžarski ter hkrati zagotavlja izpopolnitev madžarske

demokracije. Manjšinska politika Madžarske v nobenem pogledu ni odvisna od politike drugih držav do madžarske manjšine. Kljub temu se Republika Madžarska zaveda, da ima uveljavitev manjšinskih pravic neizogibno tudi zunanjepolitične in notranjepolitične vplive. Zato je prepričana, da bo nov zakon pomemben za izoblikovanje pravnih garancij na najbolj plemenitih evropskih vrednotah in hkrati imel velik pomen in vpliv tudi zunaj madžarskih meja.

Budimpešta,
12. julija 1993

DOGOVOR O BOLJŠIH POVEZAVAH MED SLOVENIJO IN MADŽARSKO

AVTOCESTA DO LETA 1999, ŽELEZNICA ČEZ HODOŠ

Prometna ministra Slovenije in Madžarske sta bila te dni v Budimpešti prava optimista: napovedala sta, da bo do leta 1999 zgrajena sodobna avtocesta iz Trsta - Kopra, prek Ljubljane - Maribora in Pinc pri Lendavi na Madžarsko. Ministra Igor Umek in György Schamschula sta podpisala tudi Zapisnik o prometnih povezavah med Slovenijo in Madžarsko, v katerem so zapisani načrti, ki naj bi jih državi skupaj in čimprej uresničili. V Budimpešti so se tudi dogovorili, da bodo delo usklajevale štiri komisije, prva splošna in tri za posamezna delovna področja.

Na prvem mestu v tem dogovoru je sodobna avtocestna povezava, ki naj bi postavila Slovenijo v evropski prometni sistem, ker so jo dosedanj prometni koridorji zaobšli. Kar se tiče železniške povezave, so se slovenski predstavniki na željo Madžarske strinjali za varianto "C", ki pomeni novo smer, in sicer Murska Sobota-Hodoš-Óriszentpéter in se odrekli

smeri čez Srebrni breg-Martinje-Gornji Senik-Monošter. Dogovorili so se, da kar najhitreje naročijo študijo o upravičenosti izgradnje te povezave, za katero bodo ravno tako poizkusili skupaj najti kredite v evropskih finančnih ustanovah.

Tako za cesto kot za železnico in druge projekte velja, da s pripravami ne bi smeli omahovati, marveč pohiteti, ker se lahko zgodi, da bodo Slovenijo sodobni prometni tokovi zaobšli. Seveda je tu med drugim mišljena tudi Hrvaška, ki s hitrimi koraki navzlic vojni poskuša uresničiti nekatere svoje načrte.

Za luko Koper je nadvse zainteresirana madžarska stran, ki že ima sklenjenih več pogodb, ima pa tudi nekaj pripomb na previsoke cene storitev. Razumljivo, da tudi Koper želi krepiti sodelovanje z Madžarsko, zato si tudi prizadeva za železniško povezavo med državama.

Če se bodo uresničile napovedi, bosta Ljubljana in Budimpešta jeseni povezani tedensko z dvema letalskima

linijama, čarterske polete med Budimpešto in Portorožem pa naj bi uvedli te dni. Državi želita izboljšati tudi telekomunikacijske zveze, in sicer s položitvijo optičnega kabla, je zapisano v dogovoru o boljših vsestranskih povezavah in zvezah med Slovenijo in Madžarsko.

Pomembno je tudi, so poudarili v krogih slovenske delegacije, da si bosta državi prizadevali uresničiti dogovorjene naloge vsaka na svojem ozemlju, skupaj pa bosta nastopali v vseh evropskih ustanovah in institucijah, tako finančnih kako ostalih.

Dogovorjene naloge so velike in pomembne za državi in širše evropske povezave. To pa hkrati pomeni, da bi morale delovne skupine upravičiti svoje ime in res začeti delati takoj. Kajti vsak zamujeni dan bo potrebno nadomestiti z nočjo ali pa bo izgubljen. In če se zdi leto 1999 daleč, je v tem primeru (skoraj) jutri.

N.D.R.

STEKLE SO PRIPRAVE

Hkrati s pripravami na oblikovanje novih občin in spremembe lokalne samouprave so v Sloveniji stekle tudi priprave na volitve novih občinskih organov. Mandat sedanjih občinskih skupščin in njihovih sedanjih izvoljenih vodstev bo namreč potekel maja prihodnje leto. Tako je osnutek zakona o lokalnih volitvah že pripravljen za razpravo in odločanje v državnem parlamentu. Nove volitve bodo opravljene spomladi prihodnje leto tudi v tistih primerih, ko nove občine po zakonu o lokalnih skupnostih še ne bodo oblikovane. Prihodnjo pomlad bomo torej v občinah volili občinske svete in župane. Osnutek zakona določa, da bi imela občina z manj kot tri tisoč prebivalci 7 do 11 članski občinski svet, občina z do pet tisoč prebivalci 11 do 15 članov v svetu, občina s 7 do dvajset tisoč prebivalci 23 do 27 članov, večje od 30 tisoč prebivalcev 35 članski občinski svet in mestne občine z nad sto tisoč prebivalci 50 članske svete. Sistem volitev se prilagaja velikosti občin. Manjše občine do tri tisoč prebivalcev z manj kot 10 člani sveta bodo imele večinski sistem volitev. Kandidate bodo predlagale politične stranke ali določeno število volilcev, izvoljeni pa bodo kandidati, ki bodo dobili največ glasov. Občine, katerih sveti bodo šteli nad dvajset članov, bodo polovico svetnikov volile po večinskem, drugi del pa po proporcionalnem načelu. Proporcionalni sistem pomeni glasovanje o listah kandidatov, z liste posameznih strank pa bo izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov ji bo pripadlo.

Župani bodo izvoljeni na podlagi splošne in enake volilne pravice na neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem po večinskem načelu. Kandidatov bo lahko več. Izvoljen bo tisti, ki bo dobil večino veljavnih glasov. Če pa nihče od kandidatov ne bi zbral dovolj glasov, je predviden drugi krog volitev. Na nek način bodo župani izvoljeni po podobnem postopku kot predsednik države. Sicer pa bodo župani predstavljali in zastopali občino ter skrbeli za izvajanje odločitev občinskega sveta in odborov. Razumljivo, zakon predvideva tudi zastopstvo italijanske in madžarske narodne skupnosti in Romov na območjih, kjer so naseljeni, v občinskih svetih. Za izvolitve članov svetov iz njihovih vrst bo veljal večinski sistem.

Geza Bačić

ŠTIRI GEZIKOV PA TRINAJSET LEJT

Gda sam eštje menksi bijo, večkrat sam čiujo v bauta, ka dva-trdje nad starejšimi nemški gučijo. Doste sam si brodo, kak pa odčec vejo oni nemški. Tau sam vedo, ka oni so tii Slovenci, dapa tau, ka kak so se navčili nemški, cejlak do tajgamau nej sam vedo. Šagau majo prajti, ka vsakši človek telko vrejden, tjelko gezikov vlada. Te so oni trikrat telko vrejdeni, kak tisti, steri edan gezik gučijo. Zato, ka oni slovenski, vogrski pa nemški tii znajo. Dapa dje taši, steruga bi eštje v Rusičkon nej vedli udati. Té človek je Karbin Jenó iz Andovec.

"Človek doste vse skaus iušo pa pumalak tisto pa tau se navčo. Slovenski se mi je nej trbelo včiti, zato ka tau je moja materna rejč. Prvin sam vedo slovenski kak vugrski. Gda sam šaulo skončo, te sam na Štajersko mogo titi služiti. Tam sam bijo osam lejt."

Zaka ste mogli služiti titi?

"Zaka? Zato, ka duma nej gvant, nej djesti nej smo meli. Tri nas je bilau duma mlajšov, pa vsi trdje smo služili. Zavule doudji cajt sam bijo vanej pa tak sam se te navčo nemški. Na mejsec tristo šilingov sam daubo plačo. Tisti cajt je tau spoj lejpi pejnaz bijo. Najprvin, gda sam ta prišo, sam lapac, potistim, gda sam že vekši grato, te sam že par konji bijo. Dobro mi je šlau cejlak do tistoga, dučas Parin nej vdaru pa so ma za sudaka nej zvali. V Tjarmadin sam rutjivo, gde sam pau leta bijo. Putejn smo na Alföld šli pa tam smo skrb meli mejo proti Erdélya. Gda nas tam že več nej trbelo, te so nas na jug pelali, dola na Vashidegkút. Na, pa te gda sam dumau prišo, te so ma pa Rusi odagnali v Rusičko. Tri pa pau lejta sam bijo tam."

Ka ste tam delali te cajt?

"Vsefale, ka ranč trbelo. Šaudar smo vó z maurdja vozili, rauže smo brali pa v kolhoza smo delali. Dja sam že te dosta vse razmo, ka gučijo Rusi, zato ka sam znau slovenstji, nej tak kak drudji. Prvin, kak bi dumau iušo, sam že gučati tii vedo. Najlaguvejše je v cejlom tau bilau, ka smo nej meli djesti. Tisti trej lejt, ka sam vanej bijo, gnauk sam se nej nadjo. Masau smo samo te vidli, če je konj

pred nami iušo. Drugo djesti smo nej dobili, kak župo pa čisla bubitja. Na, gnauk sam se zato nadjo. Vedo sam, ka vsakšo nedelo, gda prpelajo nam krój, petnajst nad nami vóparštejo pa tiste ta pelajo, gde krój pačejo. Gda sam vido, ka dejo, brz sam goraskočo pa sam k vratam leto, gde so nas včasim vóparsteli. Tej Parini, vnoči vudne so nas šteli. Človek že vse nauri bijo od toga. Rusom se je pa vidlo, gvišno zato, ka etak so se včili šteti. Gda smo v fabritji zgutauvili, te so edan veltji kušar kroja prinesli, pa so dola pard nas djali, aj djejmo. Tisti krój takši bijo, kak blata,

zvojn pa samo skurdja. Stvardja vrag, te sam se gnauk zato nadjo. Dapa cejlo nauč nejsam spau. Mislo sam, ka mi žalaudac gorapauči, zato, ka sam nej vedo, gda mi dojda."

Duma so vedli, ka gde ste?

"Telko sam zato leko piso, ka gde sam. Več nej, zato ka samo dva ali tri rada smo leko pisali

dumau. Če stoj več piso, te so tisto vóputegnili. Štiridesetaumuga so nas dumau pistili. Dvej leta sam duma bijo, putistim so nas pa na Hortobágy pelali, kak kulatja. Tri pa pau lejt smo se mantrali tam tii. Gda so nas pistili, te smo sprvuga samo do Sombotela leko prišli. "Zato ka skrak je meja," so nam prajli. Gda so nas že cejlak dumau pistili, te pa zato smo nej mogli nutra v ram, ka je Nagy Jóška bijo v njim. On je bijo v Anduvca sekretar partije. Srečo smo meli zato, ka v edno ižo smo se zato nutra leko spatjivali. Nej na doudja je pa tak odišo."

Kak se je leko v vaš ram nutraspatjivo?

"Ovak bilau te vse, kak je zdaj. Trdje, štirdja so bili v vesi, steri so skrak bilij k ognja, oni so zapujejali. Ka do oni prajli, tisto je tak bilau. Kulatja so tii oni vtjüppisali. Tisti cajt so veltji guspaukje bili oni. Dumau smo prišli v prazan ram. Ka je bilau, vse so taz-

nosili. Eštje štjir so nej njali, ka bi zamlau leko delali. Brezi pejnaza, brezi vsega smo začnili. Pa tak pumalak smo zato vred prišli. Dapa zato tisti trinajset lejt mi fali. Gda je človek mladi, te eštje nej, dapa gda že starejši, te tak pozna, kak če bi ma od živlejnja vzeli te trinajset lejt."

-KH-

PISMO IZ SOBOTE

LOTO

Loto ške nej nikoga ošpoto, pravijo pri nas. Tou mogouče rejsan drži, ka vse tej igre na srečo, štere se gnesden špilajo, špila vsaki san, pa te san sebi odgovarja za pejneze, stere je za nji zapravo. Samo te tou ne smi vóvoditi. Neštérni že lejta pa lejta plačivlejo loto, srečke, tombole, nogometne napouvedi, trufijo pa nigdar. Viipanje pa je z vsakšnin tednon večje. Rejtki se včakajo, največ pa je tistih, ka vsaki telko cajta žalostno zavzdijnejo, ka njin je falila samo edna numara. Fali leko edna ali pa čisto vse, vseeno ostane tošlin ške naprej prazen.

Pri nas se skoro vsi tej lotoji pa ka je ške vcuj, žrebajo v nedelo. V soboto je te po tej kiuklaj, ge se tou notri plača, takša gužva, pa tak vsi eden prejk drugoga segajo, kak na velki petek, gda ljudstvo ribe kupivle. Zakoj največ njih na slejgen den čaka, san ške nej gor prišo. Mogouče zatou, ka ne bi radi tak na lejko do pejnazov prišli, pa se zdaj za njih trbej boriti. Edni čista zarejsan po ton plačivanji vóvidijo, kak če bi s kakšne bojne prišli, raskapčeni, sprešvicani, zmantrani, marsister pa ma kaj na sebi vtrgnjeno tó.

Pajdaši dostokrat sidimo v ednoj krčmej na vrti pa te gledamo prejk ceste v tisto butiko, ka se tan vse godi. Poven van, boukse kak v kakšon filmi. Gda pa poudne pride, se dveri doj zaprejo. Dale več nej sloboudno plačivati pa cedule notri gemati. Včasi se zgodi, ka se šteri kakšno minuto prekesno prižene ta pred dveri. Te pa tak namijli kloncka pa razlaga vse mogouče, zakoj se njemi auto pokvaro, kak je zeno pelo k frizerji, ka so deca betežna, ka ma cukreni betek, ka je prišla teta z Avstralije, ka njemi tašča dugo nej autoja domou prpelala, ka je nej ključa od dveri najšo pa vse takšo, samo ka bi ga notri pišto. Včasi tej zamüdniki takše gučijo, ka ške pri spouvedli ne bi nigdar vóvodili.

Pri nas doma niške nema sreče pri lotoji. Zaprav, ge san na ednon srečoľovi na veselici doubu marelo pa kefo za punčoke. Dapa tan je tak vsaka srečka dobila. Kak san pravo, tii pa tan steri kaj notri plača, dvakrat, trikrat na leto, pa ške nigdar nika nej bilou. Je pa eto, nej dugo nazaj, naša souseda dobila nekšen krajcar. Prvo pout se odloučila pa že neka dobila. Tri dni je ojlda k nan domou, pa te kazala cedulo, ka vse je prav mejla. Rejsan lipou je bilou gledati, kak je ženska srečna. Moji tašči Regini, trno čedni ženski, pa je ta sreča pomali začala prejk oditi. Tou je nej tak direktno pokazala, dapa ge jo že dobro poznan. Tomi se po domače pravi nevoščtenost. Nevoščtenost pa se lejko zvrachi samo tak, če kaj takšoga grata tebi tó. Tak, vidite, je moja tašča Regina, trno čedna ženska, začala špilati loto. Enčas je tou niške nej znau, vse je delala naskrivoma. Gor smo pa prišli tak. V nedelo je dež šou. Vsi smo gledali televizijo. Glij so žrebali loto. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, se tak delala, kak če bi njou tou najmenje na svejti brigalo. Gda so pa slejdnjo kruglo vópotejgnoli, te je bole čemerno kak žalostno pravla, ka njoj je samo edna številka falila. Od togamau vsakšo nedelo sedimo pred televizijo pa gledamo, če kaj trufi ali nej. Če kakšo številko li trufi, te se deremo, kak na nogometni tekmi, gda naši vodijo edna prouti nula.

MIKI

OD SLOVENIJE..

PETERLE V MINSKU, PARIZU ...

Po vrnitvi s srečanja predstavnikov držav Srednje-evropske pobude v Budimpešti se je slovenski zunanji minister Peterle odpravil na dvodnevni uradni obisk v belorusko prestolnico, kjer se je sestel s svojim kolegom Kravčenkem. V ospredju uradnih pogovorov so bila vprašanja bilateralnega, predvsem gospodarskega sodelovanja. Tesnejše sodelovanje med Slovenijo in Belorusijo traja že od leta 1978.

Lojze Peterle se je po vrnitvi iz Minska odpravil še na dvodnevni uradni obisk v Francijo, kjer se je sešel s predstavniki francoskega parlamenta, pogovarjal pa se je tudi s francoskim zunanjim ministrom Juppejem.

SLOVENIJA Z AVTOCESTAMI DO LETA 2000

Slovenija ima še vedno premalo avtocest. Odgovorni so se zdaj odločili, da se lotijo pospešene gradnje slovenskih avtocest od Kopra do Lendave, tako da bi bila vsa gela končana do leta 2000. Še vedno obstaja nekaj nejasnosti okrog trase, predvsem v severovzhodnem koncu države. Zdaj je v ospredju različica od Slovenske Bistrice prek Ptuja, Ormoža do Lendave in naprej do Pinc. Strokovnjaki na soboškem Zavodu za ekonomiko in urbanizem pa pravijo, da je ta trasa nekakšen ostanek načrtov za tako imenovano Panoniko, ki so nastajali še v časih Jugoslavije. Tako predlagajo povezavo od Maribora do Dolge vasi oziroma preko Redicsa na Madžarsko.

NEURJE-UNIČEN PRIDELEK, POŠKODOVANE HIŠE, CESTE ...

Neurje, ki je 18. julija zajelo predvsem severovzhodni konec Slovenije, je povzročilo veliko nevšečnosti. Ponekod je klestila toča, drugod je veter podiral drevesa, uničeval ceste, odkrival strehe. Toča, kakršne ne pomnijo, je klestila v gornjeradginski občini. Tako je prišlo v vinogradih od Negove do Hrastja Mote in Radencev pa tudi v okolici Strehovcev do polovičnega izpada pridelka v vinogradih. Škoda je velika tudi na sadovnjakih, koruzi, bučah in sladkorni pesi.

"NAM SLOVENCOM JE MI ATYÁNK NIGDAR NEJ TAK PRI SRCI, KAK OČE NAŠ ..."

Na vesi rejdko najde človek takše lidi, steri dosta štejo. Ali zatok, ka je tau nej šega, ali časa nej-majo. Na Gorenjom Seniki žive Elza Wachter, stera si ne more predstavljati (elkčpzelni) žitak brezi novin, brezi knjig. Z njauv smo prpovejali o knjigaj, o vóri pa cerkvi, o materno rejči...

Kak je tau, ka vi tak radi štete?

"Ge vcelau rada štem, vsikšefelevine. Najraj mam Ognjišče. Tau dobim iz Slovenije. No, pa Porabje to. Vsako besedo vóprštem. Tau sam se ge tak navčila, ka sam vsigdar rada šteja. Pokojni Kuhar so vsigdar kakšne knjige davali pa novine Družino. Vsigdar sam radovedna bila pa sam rada šteja."

Gda ste v šaulo ojdli, ste se včili slovenski pisati pa šteti? Ali ste se samo vogrski včili?

"Mi smo šli kak Slovence v šaulo. Tam smo se včili madžarsko rejč. Vse smo se madžarski včili, liki verouk smo se slovenski. Slovenski šteti pa pisati nas je gospaud župnik navčiu."

Kak pa te, gda ste v šaulo prišli? Če ste vogrski nej vedli pa ste vogrsko leranco ali školnika meli?

"Ona se je z nami vse madžarski pogučavala. Ka smo razmeli, smo razmeli, ka nej... Eden cejli den smo se samo tau včili Álj fel! Úlj le! (Vstani, Usedi se). Drugi den pa nika drugo."

Kak ste prali, slovensko abecedo ste se navčili od gospoda Kuharja. Stera je bila tista prva knjiga, stero ste prsteli?

"Najprvi je biu Katekizem. Potem pa zgodba "Pajkova mreža". Ena deklina je šla iz Martinaja v slizbo, kak pravijo, šla je s trebiuhom za kniuhom. Šla je prej Boreče k

Svetoj Ani. Tam je dojpokleknila pred Marijinim kejpom pa je molila, aj srečno nazaj pride. Tista knjiga mi je do srca segnila. Največ knjig mam od gospoda Kozarja iz Odranec. Oni so našomi pokojnomi župniki vsigdar prnesli. Oni so mi dali, aj štem. Gda so mrlí, ge sam te še tadala rauže gorklala v cerkvi. Pa te sam tiste knjige, ka so za šteti bile, domau prinesla. Mislila sam, če baude kakšni slovenski župnik, te dam

Zdaj je pa vsigdar zaklenjena. Ge ne vejn, ka se tak bogijo, ka sto vkradne kaj. Prej zatok, ka rauparge odijo."

Od tistogamau, ka je gospaud Kuhar mrau, mate vogrsko mešo. Vejn, ka bi eni fejst radi bili, če bi meli slovensko mešo.

"Zdaj se nika čuje, ka prej po nedelaj do edno mešo meli slovenski duhovnik iz Slovenije. Radi bi bili, če bi bila slovenska

more biti, ka gospaud začnejo - gda oni vódejo, te spejavjo slovenski."

Molitve tó mate vogrski. Nejmate slovenski nej "Oče naš", nej...?

"Nej. Nikanej. Pa gda so škof tú birmo meli, so bili na predganci pa so tak prajli, aj samo molimo po slovensko pa aj spejavmo kak znamo, nej mujs madžarsko. Dapa kak, če župnik ne pistijo."

Tau sam tó čula, ka gda prej slovenski začnete spejavti, te pop vó iz cerkvi dejo.

"Ja, te vó dejo pa eške včujzaprejo sakaštjice dveri, ka ne poslišejo radi."

Zakoj je vam slovenska rejč tak pri srci?

"Nam Slovencom je nigdar nej "Mi atyánk" tak pri srci kak "Oče naš". Tisto dosti bole v srci čütimo, če molimo Oče naš ka če Mi atyánk."

Kak na tau gledate, ka mladina materno rejč tanjavla?

"Ge bi na tau edno zgodbo (törtcnetet) prajla. 22-oga je bila tú na Seniki rojena ena ženska. Gda je šesti klas vóstanila, je prejk na Štajersko odisla, ka je njej strašno lagvo šlau. Baba so ji mrlí, mati je v Merki bila, drugi so jo pa nej poštiivali. Te je pa odisla v Avstrijo. Pa letos je domau prišla. Eške itak tak lepau zna slovenski, kak gda je odisla. Pa že 30 pa 40 lejt tam žive."

Tu pa eni deco ne včijo, ka nika ne znajo slovenski. Vej se prej deca v šauli navči slovenski. Kak pa, če tam med seov tó madžarski gučijo. Ge jim večkrat pravim - gda dejo v Slovenijo - tam madžarski ne guče! Te nej trbej tam ojtí! Če v Slovenijo dete, guče slovenski."

"Najraj mam Ognjišče."

nazaj. Nej ka bi vkradnila. Od Kozarja sam najraj brala "Neuničljivo upanje" (A megemmisithetellen remény)."

Cerkev je na Seniki - gda je eške gospaud Kuhar živo - vsigdar oprepta bila. Kak pa kaj zdaj?

"Ja, vsigdar oprepta bila, ka smo leko šli v kedni. Če što kaj na pokopališče leto, pa se malo stavo v cerkvi. Ali pa če v trgovino išo pa nej oprepta bilau, je malo leko v cerkev šeu.

meša. Eške ge malo razmim, ali stare ženske gledam, ka so že više 70 ali 80 lejt. Vsaka, gda je predga, vsaka raužni venec moli. Tisto, ka gospaud vogrski predgajo, nika ne razmejo. Če bi pa bilau slovenski, te pa vsikši razmej. Če bi nam pa te župnik samo telko pistili, vi prej samo spejavjte slovenski, pa bi tó nika bilau. Dapa nikanej. Zdaj so že zato pevkinje se tak vzele, ka gda je meši konec - pa tisto vogrsko

NAJ LÜSTVO SPOZNA BIBLIJO

"Lani smo meli uprvín té tabor tí v Števanovca. Nas pumaga sklad "Oltalom" (Varstvo), šteri v cejlo rusaga več takša tabora ma, kak te naš. Naš cilj je, da spozna biblijski način življenja kak največ ljudi," pravi voditelj tabora. "Zato organiziramo tabore, pumagamo šaule, pa davamo vó knjige. Iz šestdeset krajov smo prišli vküper. Po cejlo rusaga mamó predavanja (elóadások). Na te predavanja se je leko glasó vsakí v tisti tabor, kama sto. Vseküper dvanajset taborov mamó po cejlo rusaga. Tej tabori se v juníuša začnajo pa cejlak do konca augustúša držíjo."

Tej tabori so vsakó leto tam, gde so prvo leto bili?

"V Zemljena mamó edan tabor, tisti je naš. Tam gvíušno, ka vsakó leto baude tabor. Tú v Števanovca je nej gvíušno, zato ka ranč tak kak drugi, steri sé pridejo, te dva tedna vóplačamo pa demo dumau. Tú vsakó leto prositi moramo od samouprave, če sé priti šcemo. V drugi mejstaj naprej vóplačamo pet lejít pa tisto

ka nam. Tabor furt v takó krajino nesemo, gde je štja krajina nej tak spoznana. Zato smo prišli se v Porabje, gde je krajina spoj lejpa. Skur vsakí den demo na izlet (kirándulás). Zdaj, če mo cajt meli, te mo v Avstrijo šli. Kleta če pa pridemo, te pa v

Dr. János Reisinger

Slovenijo. V tau tabora se vsakí dobro pozna (počuti). Tú lustvo leko parpuvejda edan z drudjim, tú se ne šte vóra, nej tisto, ka sto odčeč prišo. Tak smo se zmenili, ka tú v tabora nej slubaudno piti pa kaditi. Ne djejmó nej masau pa nej cutjar. Samo takó jesti djejmó, stero se z rastlin (novény) redi. Ka cukrati trbej, ta med klademo. Djestau takí, steri z dauma šonko pa

dosta držin doma tó tak kiije. Živeti pa etak živejo. Zato, ka če bi nej etak živeli, te bi ranč nej prišli v te tabor."

Vaš tabor samo sklad pumaga, ali stoj drudji tú?

"Najvekšo pumaucó od sklada dobimo. Dapa zvojn tauga dosta ljudi pumaga tak, ka pejnaze vtjupdavajo za naš tabor. Do tejmamó smo baukše stali s pejnazi. Vsakó leto smo prizvali petdeset ljudi v naš tabor iz Jugoslavije. Tejn je nikanej trbelo plačati. Letos smo že tau nej mogli naprajti, zato ka malo pejnaz mamó. Tej, steri so tú v tabora, na den stristau forintov plačajo."

Tjelko je tistih, steri tú v Števanovca te tabor

sploj na nikuj prišo. Tak mislim, ka samouprava bi se bola mogla brigati. Zato, ka če zdaj njajo, te že tak na nikuj pride, ka nika nedo mogli z njim delati. Dapa vejím, ka tau nej tak leko, zato ka k tauma spoj dosta pejnaz trbej."

Kak vidite, kakšno lustvo žive tú v Števanovca?

"Dobro bi bilau, če bi se bola spoznali z njimi. Zato smo si tak mislili, če leko, te par ižej bi spali za pejnaze. Če v vesi djestajo taše iže, gde družina ma prazno sobo, te bi go mi vózeli. Tak mislim, ka etak bi se štja najbola spoznali. Bijo sam že v par mejstaj, dapa žau, du tejmamó sam nej najšo sobo, ka bi vóдали. Dobro bi bilau níkšo

Mála razstava

pelajo?

"Štiri, pet nas je. Dja sem János Reisinger, univerzitetni profesor. Dapa djesta nad nami štja barbejr tú. Vsevküper stopetdeset nas je. Krajina je spoj lejpa, dapa te tabor je že

mesto najti, zato ka se nam tú spoj vidi, pa kleta bi dobro bilau znauva priti. Tau zato pravim, ka se ójjo takše reči, ka kleta že ne dobimo števanovski tabor.

-KH-

"150 nas je"

je té že gvíušno. Naš tabor tri cilje ma: Prvin naj lustvo spozna Biblijo, drudjin naj spozna tisto krajino, gde je tabor. Tretjin pa pomagamo izoblikovati prijateljske, človeške odnose. Vsakí den zazranka pa večer mamó predavanja iz Biblije. Predavatelj (elóadók) iz Budimpešte pa z drudji varašov pridejo

masau prinesejo, dapa tej največkrat vse nazaj dumau odnesejo. Mamó edna knidje s tristo recepti za vegetarijance. Do tejmamó se je štja níške nej žaugro zavolo jesti."

Ka mislite, če domau pridejo iz tabora, tak živijo tadala, kak tú?

"Kak mi vejmo pa kak so nam oni taprajli, spoj

... DO MADŽARSKE

LETO BAROKA

Letošnje leto je znano kot leto baroka. V poletnih mesecih se vrstijo prireditve v vseh večjih madžarskih krajih, ki imajo baročne kulturne spomenike. Tudi Monošter se oponaša z baročno cerkvijo. Pred nekaj leti so v cerkvi - tudi s pomočjo vernikov - obnovili orgle.

7. avgusta 1993 ob 18. uri bo imela v monoštrski cerkvi orgelski koncert Judit Hajdók. Na programu bodo skladbe J.S. Bacha, F. Mendelssohna in F. Liszta.

ANSAMBEL KORPIČ NA BÚJRASKIH DNEVIH

To leto vaščani KS Ižakovci že drugič prirejajo Bújraške dneve. S prireditvijo želijo ohraniti izvirne običaje svojih prednikov. Program, ki bo zelo bogat, bo trajal od 9. do 15. avgusta.

V tem času bo deloval ekološki tabor, priredili bodo tudi okroglo mizo z naslovom Reka Mura-čista reka. Na sobotnem kulturnem večeru bodo med drugim nastopili Vlado Žabot, Feri Lainšček, Murske Device z režijo Duše Škof, Beltinski tamburaši.

Osrednja prireditev, katere slavnostni govornik bo predsednik R Slovenije Milan Kučan, bo v nedeljo 15. avgusta. V popoldanskem programu bo nastopil tudi ansambel Lacija Korpiča s pevskami.

OBNAVLJAJO OSMICO

V sredini julija so začeli obnavljati glavno cesto št. 8, ki vodi od Monoštra (Rába-füzesa) preko Kórmenda proti Budimpešti. Cesto bodo razširili za 1,5 m. Obnavljajo tudi nadhod pri Ratótu. Dela, ki bodo stala približno 200 milijonov forintov, bodo trajala do novembra.

KARAVLE NA PRODAJ

Po spremembi sistema se je spremenila tudi služba na meji. Madžarsko graničarstvo se postopoma spreminja v smeri, da bi mejo stražili le profesionalci. Tako so ostale karavle prazne. V Železni županiji je čakalo na kupce 18 objektov. Do zdaj so jih prodali le 6, novega gospodarja čakata tudi karavli na Dolnjem in Gornjem Seniku.

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 11.10
na 2. programu
madžarske televizije

Naslednja oddaja bo 31. julija

RAJ NA ZEMLJI

Španija, dežela sangrie, paelje, Don Kihota, konkvistadorjev, flamenka, bikoborb, olimpijskih iger in dežela, ki vsako leto sprejme tisoče turistov iz širnega sveta. Ti prihajajo v Španijo zaradi zabave, počitka, naravnih in kulturnih znamenitosti in predvsem zaradi na prvi pogled zmernih cen.

Španska vas

dora. Najvišji vrh s svojimi 3404 metri nadmorske višine je Pico de Aneto.

Na severozahodu Kantabri zapirajo pot proti Biskajskemu zalivu in Atlantiku. Na jugu pa se Andaluzijsko nižavje vzpenja v Sierru Nevado. Osrednje višavje, ki se razprostira kar čez nekaj pokrajin v notranjosti

in so začeli gozdove sekati, les pa izvažati. Danes pokrivajo gozdovi le 5 odstotkov površine. Pa še to na severu. In če Španijo prodajajo turistom s sloganom "Raj na zemlji", ta to že dolgo ni več. Rimljani, Goti, barbari in drugi roparji ter zavojevalci so jo že davno dokončno opustošili. Danes barbarov ni več, na okolje vpliva in ga uničuje, kakor povsod na svetu, industrija. Španija ima največ živilskopredelovalnih tovarn in tovarn, ki se ukvarjajo z industrijo v povezavi s kmetijstvom. Na naravi se že kažejo tudi učinki takoimenovanega "industrijskega" turizma.

Namesto, da bi španska vlada vlagala denar, ki so ga prinašali turisti, v naravo, ga je raje namenjala izgradnji hotelov. V Lloret de Maru, mestu na Costa Bravi, ki je približno tako veliko kakor Murska Sobota, jih je že okoli 500. Na več kot 8000 kilometrov dolgi obali pa hoteli še vedno rastejo kot gobe po dežju. Prej majhne ribiške vasice so se spremenile v betonske džungle. Tudi ljudje z notranjosti Španije so se preselili v bližino morja, že zaradi boljših podnebnih

Španije, pa domačini imenujejo Mezeta.

Druga naravna značilnost Španije so njene reke in star španski pregovor pravi o njih: imajo dolga imena, umazano strugo in še manj vode. Čez Andaluzijo se pretaka Guadalquivir, čez Extremaduro Guadiana, medtem ko je Ebro ali kakor mu tudi pravijo ev-

Sagrada Familia - največja cerkev v Barceloni, ki jo gradijo že več kot 100 let

ropski Nil, največja pridobitev Aragonije.

Španija je imela pred nekaj stoletji drugačno podobo kakor danes. Neskončni gozdovi so pokrivali zeleno deželo. Vse dokler niso prišli Rimljani

razmer, in če je včasih ob morju živelo 12 odstotkov celotnega prebivalstva, ga je danes tam kar 35 odstotkov.

In kako se pride v Španijo? O tem drugič.

D. Fujs

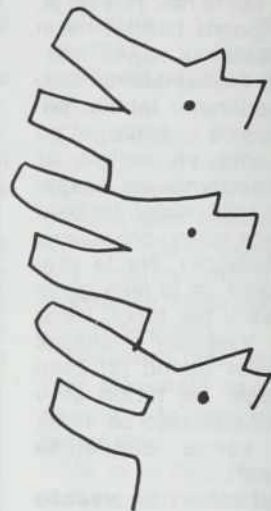
NAŠE PESMI (54)

DA PSI ZALAJAJO

Da psi zalajajo,
po cejli ves' na glas,
moj lubi je prišel,
jemati že slobod.
Holarija, holaro,
holarija, holaro,
holarija, holaro,
moj lubi je prišel,
jemati že slobod.

Ne joči lubica,
ne žali mi srcé,
čez kratki sedem lejt,
se bomo vidli spet.
Holarija...
Čes kratki sedem lejt,
se bomo vidli spet.

Sedem lejt je že minaulo,
moj'ga ljubija od nিকে nej,
pod moje okence,
že trav'ca zeleni.
Holarija...
Pod moje okence,
že trav'ca zeleni.
(Slovenska ves)

- mkm -

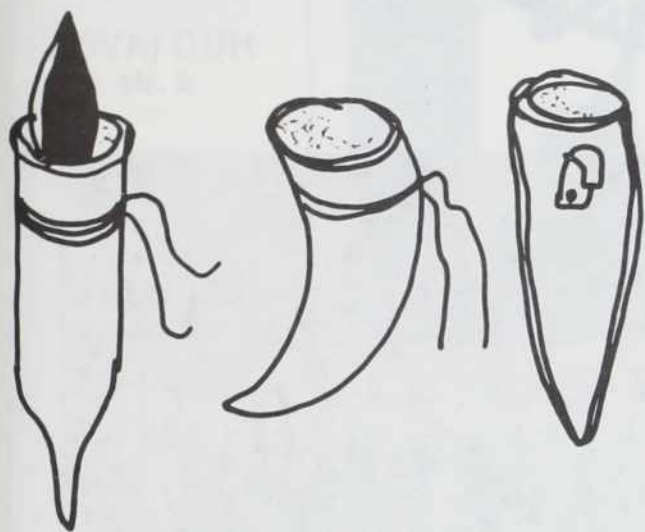
MAŽORETKE IZ MONOŠTRA

Foto: Filip Matko

KA JE TAU?

KAK SE ZOVÉ

na Gorenjon Siniki:.....

na Dolenjon Siniki:.....

v Ritkarovci:.....

na Verici:.....

v Števanovci:.....

v Andovci:.....

v Slovenskoj vesi:.....

v Sakalauvci:.....

Kak so nūcali:.....

REŠITEV IZ 13. STEVILKE

locen(j) - mreža med dvema locnama za prenašanje sena, slame in listja

hajdiván, mindegy - két főkörös ívben meghajlított, vékony husángra kifeszített háló, mely széna, szalma és falevelek elszállítására alkalmas.

Tak se zove na Gorenjon Siniki: locné, vseeno.

Tak so nūcali: travo, krmo, slamo, nastalco so v locnaj nosili na plečaj domau.

LETOVALI SMO V PERTOČI

V ponedeljek, 5. julija ob 8. uri Otroški živ-zav pred vhodom osnovne šole János Arany. Kmalu pripeljejo kombiji pred šolsko poslopje, naložimo prtljago. 27 učencev in 4 učitelji se odpravljamo na taborjenje v Pertočo.

V zadnjem trenutku dobimo še nekaj dobrih nasvetov od staršev, hitro preberemo sez-

nobena ovira. Lahko tudi pokažeš: "Pridi tudi jutri! Cakal(a) te bom!"

Ura je 11 ponoči. Zavlada tišina, sola se skriva v temi. Naslednji dan ob 7-ih - kot zmeraj - bo budnica.

V sredo popoldne se odrasli dogovorimo, da bomo ponoči izvedli akcijo "preizkus hrabrosti". Domači fantje zvejo za skrivnost

Naslednje jutro nam Anica skuha "močnejšo" kavo, namaže več kruhov, kajti "zaslužili" smo si. V trgovini so zaskrbljeni, češ kdo nas je motil ponoči? Domači fantje so že naredili vrstni red, katera izmed deklet se je najbolj ustrašila.

V četrtek, 8. julija Na šoli je velika "gužva". Domačinke prihajajo s pladnji peciva. Pekle so nam, da na poslovilnem večeru ne bi ostali brez sladkarij. Predsednik krajevne skupnosti poskrbi za prijčo. Nada (Stefanova žena) za kasete. Pripravljamo se na disko. Prihajajo gostje oziroma gostitelji. Zbrala se je skoraj vsa vas. Naši otroci se zahvalijo gostiteljem, deklice z domačimi fanti zaplešejo valček. Čudovito! Iz sportnega igrišča je nastala plesna dvorana, ki jo je napolnila glasba.

Zadnji dan. Poslovljanje. Še zadnjic si sežemo v roke z domačini, poljubi in solze. Moramo kreniti. Nada, Anica, Milan in Tone mahajo. Nasvidenje, naslednje leto! Adijo Pertoča! Nasvidenje Slovenija!

Od takrat sta minila dva tedna. Monošter živi svoje vsakodnevno življenje, toda mi smo bogatejši za lepe spomine. Hvala obema ravnateljema, Tonetu Cukoviču, Lajoszu Keseru, vodji podružnice Stefanu Nemcu, predsedniku krajevne

nam udeležencev, poslavljamo se, mahamo... naša skupina krene proti Sloveniji.

Na meji je vse v redu, prva postaja so Rogaševci, kjer se nahaja centralna sola. Čaka nas kolega Stefan Nemeč. Z njim se napotimo na podružnico v Pertočo. Ko se vzpenjamo na hrib, kjer se nahaja mala vasica z 250 prebivalci, se nam odpira pogled na čudovito pokrajino.

Prispeli smo. Vasica se nam zdi tako lepa, kot če bi bila zložena iz LEKO-kock. V centru je cerkev, trgovina, gostilna, gasilski dom in seveda sola. Začne se "zasedba". Čakajo nas učilnice, spremenjene v spalnice, jedilnica in kuhinja. In seveda kuharica Anica s fino kavo. Hišnik Milan nam pridno pomaga pri pakiranju. Takrat še slutiti nismo, da nam bodo oni trije (Anica, Stefan in Milan) olepšali dneve, da bodo vložili veliko časa in truda, da bi postali naši dnevi nepozabni.

Načrtovani program je zelo raznolik: shod ob bivši mejni črti monarhije do avstrijske meje, kopanje v Murski Soboti v Hotelu Diana, v Moravskih Toplicah in Radenci, spoznavanje vasi in prečudovite cerkve.

Ob večerih se mladi iz vasi pripravljajo na tekmo, kateri sledijo pogovori pod šolskimi okni. V kakšnem jeziku? V nemščini, slovenščini, poljščini, ali le z rokami in nogami. Jezik ni

in nam obljubijo pomoč. Nasim se še nič ne "sanja" o tem. Brezskrbno se pripravljajo na spanje, ko dobijo ukaz, naj se oblečejo v trenirko in obujejo športno ubutev ter poskrbijo za zepno svetilko. Brez te se bodo težko znašli v temi. "Steza" je

določena med sadovnjaki, gozdovi, njivami s koruzo in krompirjem. Tu pa tam se oglasi "sova", "divja svinja", ali neko "vesoljsko bitje". Vzihovanje in kriki od vsepovsod! "Mami, pridi!" - zakriči najmlajši.

Polnoč je že mimo, ko prispe do cilja tudi zadnji "hraber". Precej časa traja, dokler v spalnica zavladava tišina.

skupnosti Pertoča in prebivalcem vasi. Posebej se zahvaljujemo Zvezi Slovencev na Madžarskem za materialno podporo.

Pertoča je za nas otok prijateljstva.

Monošter, 21. julija 1993

Tóth Andorné
vodja tabora

MEDNARODNI TABOR V TATI

V Tati, v taboru Most, ki ga je letos že tretjič priredil Mednarodni otroški in mladinski sklad je v dveh turnusih letovalo 1200 otrok.

V prvem turnusu se je zbralo nad 500 otrok iz Madžarske in sosednjih držav. Kljub temu, da so bili otroci različne narodnosti, so našli skupni jezik. Nekaterim je bilo prvi dan v taboru tesno pri srcu, kajti niso vedeli, kaj jih čaka v štirinajstih dneh, toda napetost je popustila, ko so zagledali znanec ter hišice v lepo urejenem okolju.

Večina teh otrok je bilo madžarske narodnosti, med njimi pa so bili tudi pripadniki narodnosti na Madžarskem. Prišli so iz Gornje Ogrske iz Podkarpatja, Transilvanije, Vojvodine, Slovenije in s Hrvaške.

Iz Porabja je letovalo 15 otrok v prvem turnusu. Razdeljeni so bili po skupinah, tako so se porabski osnovnošolci lahko spoprijateljili s svojimi vrstniki iz Slovenije in 14 dni so skupaj ustvarjali ter se igrali.

Organizatorji tabora so poskrbeli za bogat program. Osrednji

del programa je vseboval medsebojno spoznavanje, seznanjanje z bližnjo okolico ter izlet v Budimpešto.

Vsak popoldan so otroci lahko barvali na povoščeno platno, izdelovali nakit ter se ukvarjali z raznovrstnimi ročnimi deli. Razen tega so zelo pričakovali ti. narodnostni dan, kjer so se predstavile narodnostne skupine, tako Slovaki, Srbi, Hrvati, Slovenci, Romuni in Nemci.

Amalija Gergely, vodja tabora, nam je na vprašanja, kakšen cilj ima tabor, odgovorila: "Kot v prejšnjih letih, tudi letos smo povabili toliko otrok zato, da se medsebojno spoznajo, spoprijateljijo in se s prijetnimi spomini vrnejo domov. Prvi tabor smo priredili v upanju, da bodo sosednje države sledile našemu zgledu in če ne prihodnje leto, ampak v naslednjih letih, priredile podobne taborne, kamor bi povabili tudi naše otroke in takrat se bo v srednje-evropskem prostoru res srečevalo prav veliko otrok."

I. Dončec

PORABJE IZ OBJEKTIVA

zavarovalnica triglav d. d.

območna enota M. Sobota

69001 Murska Sobota, Lendavska 5

Predstavnštva:

Gornja Radgona, sejmišče, tel: 61-697

Radenci, Panonska 1

Lendava, Trg Ljudske pravice 12, tel: 069 / 75-257

Ljutomer, Ormoška 12, tel: 069/ 81-136

Zavarovalnica TRIGLAV, Območna enota Murska Sobota že več kot 40 let spremlja življenje in delo ljudi v deželi ob Muri.

Nudimo Vam najsodobnejše načine in oblike zavarovanj Vašega premoženja:

- požarno zavarovanje nepremičnin,
- stanovanjsko zavarovanje,
- zavarovanje stekla,
- strojelomno zavarovanje,
- zavarovanje odgovornosti,
- transportna zavarovanja,
- zavarovanje kreditov,
- avtomobilska zavarovanja v obliki paketa,
- kmetijska zavarovanja vseh dejavnosti, premoženja in oseb na kmetiji.

in oseb z:

- življenjskim, tolarskim ali deviznim zavarovanjem, ki mu inflacija ne more do živnega,
- nezgodnim zavarovanjem.

Naša zastopniška mreža pokriva vsa naselja, področja in dejavnosti, tako da smo lahko vsak dan v stiku z vsemi, ki nas potrebujejo. Ponosni smo, da je naše sodelovanje z zavarovanci dolgoročno.

**ZVESTOBO NAGRAJUJEMO!
NIČ NI TAKO VARNO, DA NE BI
POTREBOVALO ZAVAROVANJA**

NIKA ZA SMEJ

SREČANJE

Naš Vince je eden den domau prišo, pa kak notstai v künjo, žena na njega pogledna pa se od začudenje kam ne deje, gda vidi, ka njeni dragi Vince vse redeči obraz ma, vküp je namazani s šminko. Pita ga: "Gde si pa odo, ka si se etak vküp namazo?"

Vince vidi, ka lažati je vse zanam, pa etak pravi svojoj dragoj ženi: "Vejš, Mariška tau je tak bilau, ka sam se srečo v Varaša z edno svojo padaškinjo, Veroniko. Vküp sva gnauksvejtja v srednjo šaulo ojdla. Tak sva radiva bila eden drugoma, ka me je ona vse vküp pokušovala, zatok pa etak vögledam."

Naša Mariška, Vincina draga žena, pa zdaj tadala spitava pa etak pravi: "Ka pa te tau znamanüja, ka si kaulag lejve oči vse črni?" Naš Vince pa zdaj etak pravi: "Ja, tau je tak bilau, ka gda sva se müva z Veroniko küšovala, je domau prišo njeni mauž."

PENAZGE

Naš Kadli je strašno velki pijanec. Vsakši den je napit kak dež. Njegva žena dosta trpi pri njem. Že se ma dugo lejti molli, aj ne pigé tak strašno, pa vse zaman. Eške

njeni služ tü pokradne pa zapigé.

Žena si je pa mislila eden den, ka onatü nika vkriž mora delati. V drugojulici dela eden fejs možak v bauta. Furt go zapelava. Etognauk je eške Kadli tü na nje prišo, gda sta se tam malo "mejla".

Kadli je eden den pa strašno pijan, pa ranč po nauvi glaž vina de, gda svojo ženo pa bautoša pá zaodi, ka se tam etak pa tak mata. Kadli zdaj etak pravi ženi: "Ne moreš se malo nazaj držati, nej te je sram?"

Zdaj Kadlina žena etak pravi: "Ti se tü ne držiš nazaj. Razlika je med nama samo telko, ka ge s tejm pejnaze prnesem domau, ti pa samo od rama krajnosiš pejnaze.

KOLAPOŠ

Geste edna ves, gde samo skopci živejo. Ves cerkev tü ma, skopci fejs odijo k meši. Edno nedelo so župnik (gospaud) z cejmeštom od rauk do rauk dali svoj kolap, aj lüdje na ofer kaj not zlüčajo. Kolap kaulak de po cirkvi, gnauk samo ga nazaj dajo gospauda. Gospaud not poglednajo v kolap, vidijo da je prazan, z rokami vküp vdarijo pa etak pravijo: "Kakšo velko srečo mam, ka so mi kolap zatok nazaj poslali."

ZDAVANSKI KEJP

Naš Gabor je že stari legen bijo, gda se je oženo. Te so se lüdje tü čüdivali, kak je tau mogo napraviti. Zatok, ka so vedli od njega, da je strašen skopac. Po zdavanji kaže tisti eden kejp, ka so napravili od zakonskoga para. Njegvi padaš Karči ga pita: "Ti, Gabor, kak je pa tau, ka tak daleč stogiš od žene, gda sta se dala dožeti?"

Naš Gabor pa zdaj etak pravi: "Vejš, moj padaš, furt moraš naprej misliti. Zatok sva tak daleč eden od drugoga, ka če bi se, povejmo zgodilo, ka se po nistar-nom čajti razpitava, te kejp leko na dvauje vrejžava pa vsakši leko nasé svojga domau.

I. Barber

PORABJE

**ČASOPIS ZVEZE
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:

SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija